

Чеве́рда А. Я.

студент,

Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж ім. І. Я. Франка,
науковий керівник – д. пед. н. **Н.В. Грона**

ЛЕПБУК ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ МОРФЕМНОЇ БУДОВИ СЛОВА

Актуальність теми. Вивчення морфемної будови слова учнями молодшого шкільного віку викликає труднощі, пов'язані з тим, що школярі, аналізуючи слова, враховують лише зовнішнє їхнє оформлення і не замислюються над лексичним значенням слова, забувають про зовнішнє оформлення спільнокореневих слів, не зважають на те, що в коренях слів можливе чергування голосних і приголосних, не розрізняють спільнокореневих слів і форм того самого слова тощо. З метою ефективного засвоєння морфемного матеріалу сучасна методика рекомендує застосовувати лепбуки.

Лепбук – це нова, універсальна форма організації освітньої діяльності для розвитку пізнавальної активності, креативності та самостійності молодших школярі в умовах сучасної освіти; новітній засіб систематизації та узагальнення; універсальний засіб реалізації ключових компетентностей Нової української школи [3, с.7]. Термін “лепбук” (з англійського “lapbook” – книга на колінах) уперше використала у своїй домашній школі мати та письменниця з Вірджинії Теммі Дабі. Вона узагальнила досвід використання різноманітних міні-книг, автором створення яких була Діна Зайк ще у вісімдесятих роках минулого сторіччя. Саме Діна Зайк запропонувала використовувати так звані foldables – складені аркуші паперу, для легкого та ненав'язливого запам'ятовування інформації дітьми. Авторка детально описала у своїй книзі різні способи їхнього створення.

Застосування таких складених різними способами аркушів паперу, або, як ми їх зараз називаємо, “міні-книжки”, давало змогу дітям, працюючи над їх виготовленням, швидко та надовго запам'ятовувати потрібну інформацію. Цю техніку широко застосовували в домашніх школах усього світу. Таммі Даббі також запропонувала вкласти ці мінікнижки в одну оригінально оформлену папку. Лепбук в навчанні є фінальним етапом вивчення певної теми. Тобто учень, вивчивши тему, оформлює отримані знання у вигляді лепбука, куди вміщує все, про що він дізнався.

Мета статті полягає у висвітленні змісту та структури лепбука для узагальнення знань про морфемну будову слова учнями молодшого шкільного віку.

Сенс лепбуку полягає в тому, щоб не лише структурувати інформацію, а й зробити це у яскравий спосіб. Чим більше складових, тим більш інформативною є тека, а завдяки різнобарвній візуалізації зміст навчального матеріалу краще запам'ятовується. Існують такі складники леп буку, як:

- конверт-квіточка(зробити його нескладно, а всередину можна покласти добірку світлин чи карток з цікавими фактами щодо предмета вивчення);

-гармошка(виготовити такий компонент зовсім нескладно, базова форма може повторювати будь-яку пласку геометричну форму (коло, квадрат, ромб тощо), а загальна довжина може бути довільною, на кожному окремому фрагменті “Гармошки” можна записати правило з теми з мови);

-картка-твіст (завдяки такій картці навчальний зміст можна подати більш ефектно, особливо, якщо всередині рухливого елемента картки буде яскраве зображення за темою);

-рухливий блок (при виготовленні лепбуків учнями молодших класів має ставитися акцент на розвивальних функціях такого методу навчання, тому складові елементи мають бути прості, але рухомі);

-мультикишенька (така деталь творчої папки дозволяє зручно розмістити значну добірку графічних, фото- чи текстових зображень, при цьому використовуючи небагато місця);

-рухома слайдер-картка (у такий спосіб у лепбуці можна “приховати” певні маловідомі чи вражаючі факти, зображення казкових створінь чи міфічних істот).

В умовах реалізації Нової української школи перед педагогом постає проблема - навчити дитину ставити перед собою мету і завдання, знаходити способи їх розв'язання, а головне знаходити потрібну інформацію серед величезної кількості джерел інформації. Всім нам відомо, що краще запам'ятовується те, що цікаво, емоційно забарвлене. Саме для того, щоб вивчене залишилось в пам'яті дитини, щоб вона могла навчитися користуватися тими знаннями, які отримала на заняттях, щоб вона захотіла самостійно розширити свої знання з даного питання доцільно використовувати леп бук. Лепбук відповідає всім вимогам до предметно-розвиваючого середовища. Він інформативний, багатофункційний, сприяє розвитку творчості, уяви, може використовуватись одночасно групою дітей (у тому числі за участю дорослого як партнера), має дидактичні властивості, крім того є засобом художньо-естетичного розвитку дитини, залучає її до світу мистецтва. Для створення леп буку використовують прості матеріали, які є у кожному домі. Тему для папки можна вибрати будь-яку, як і її складність. Вона може бути узагальненням вивченої теми, чи зовсім новою, глибоко дослідженою чи такою, що потребує глибшого вивчення. Спочатку ми маємо нашу тему розбити на підпункти. Адже лепбук – це не просто книжка з картинками, а навчальний посібник. Тому потрібно чітко продумати план того, про що ви хочете розповісти, щоб повністю розкрити тему. Далі ми маємо обрати макет нашого леп буку та його наповнення. До кожної підтеми добираємо той тип мінікниги, який найкраще підходить для викладу інформації.

Використання лепбуків у навчальному процесі особливо актуальне в умовах впровадження Нової української школи. Такий метод дозволяє

здійснювати навчання у ігровій формі і має наступні переваги: Учень має можливість по своєму бажанню організувати інформацію з теми, що вивчається і краще зрозуміти і запам'ятати матеріал. Це особливо допомагає у навчанні дітям-візуалам. При необхідності можна повторити вивчене у будь-який зручний час. Просто відкрити лепбук і переглянути зроблену своїми ж руками книжку. Такий спосіб навчання дозволяє напрацьовувати навичку самостійного збору, відокремлення та систематизації інформації. Таке вміння особливо важливе для людей сучасного інформаційного суспільства. Якщо лепбук виконується сумісно у групі, такий метод навчання сприяє розвитку комунікаційних навичок, командної взаємодії тощо.

Література

1. Сорокин Ю. А., Тарасов Е. Ф. Креолизованные тексты и их коммуникативная функция / Ю. А. Сорокин, Е. Ф. Тарасов // Оптимизация речевого воздействия, – М. : Наука, 1990. – 240 с.
2. Ворошилова, М. Б. креолизованный текст: аспекты изучения / Политическая лингвистика. – Вып. 20. – Екатеринбург, 2006. – С. 180–189.
3. Пляцок А. О. Використання технології “лепбук” в роботі з дошкільниками: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / А. О. Пляцок, В. В. Олійник. – Вінниця : ММК, 2017. – 45 с. – Режим доступу : <https://dorobok.edu.vn.ua/article/pdf/2043>
4. Біляєв О. М. Методика вивчення української мови в школі / Біляєв О. М., Пентилюк М. І., Мельничайко В. Я. – К. : Радянська школа, 1987. – 246 с.
5. Ницета В. А. Технологія життєтворчих проєктів на уроках української мови та літератури: [навч. посібник] / В. А. Ницета. – Х. : Основа, 2009. – 153, [7] с. – (Б-ка журн. “Вивчаємо українську мову та літературу”; Вип. 4(65)).

Шатіло Д.О.,

магістрант,

Бердянський державний педагогічний університет

Науковий керівник – д. пед н., проф **М.М. Греб**

СКЛАДНОСУРЯДНІ РЕЧЕННЯ З ЄДНАЛЬНИМИ ВІДНОШЕННЯМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Концептуальною основою дослідження складної конструкції є витлумачення її як багатоаспектної синтаксичної одиниці, у складі якої виокремлюють, зокрема, формально-синтаксичний і семантико-синтаксичний рівні організації.

Проблема статусу природи і особливостей складної синтаксичної одиниці стала предметом дослідження українських (О. О. Потебня, С. П. Бевзенко, І. Г. Чередниченко, О. С. Мельничук, К. Ф. Шульжук, І. Р. Вихованець,